

คำสั่ง

คดีหมายเลขดำที่ ลต. ๕ / ๒๕๕๒

คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๓๒ / ๒๕๕๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕

วันที่ ๓๐ เดือน มิถุนายน ๒๕๕๒

ความ คดีเลือกตั้ง

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง
นายชุมพล ต้นไชย ผู้คัดค้าน

เรื่อง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ขอให้คำสั่งให้เลือกตั้งใหม่

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๑ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเทศบาลตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้าในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ และในการเลือกตั้งดังกล่าว ผู้คัดค้าน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้า หมายเลข ๑ เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง และเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๑ ผู้ร้องได้ประกาศผลการเลือกตั้งให้ผู้คัดค้านเป็นนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้า โดยก่อนประกาศผลการเลือกตั้งได้มีนายสุพจน์ รั้งรองธานินทร์ ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้า หมายเลข ๒ ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งว่า การเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยเมื่อกลางเดือนมกราคม ๒๕๕๑ ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลาหกสิบวันก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

/ผู้คัดค้าน

- ๒ -

ผู้คัดค้านซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้าในขณะนั้นได้ตั้งจำนำมั่นเชื่อเพลิง ให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหลายราย เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน ผู้ร้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้คัดค้านตามคำร้องคัดค้านดังกล่าว เป็นการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน ฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้คัดค้านได้รับเลือกตั้ง มีผลทำให้การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้ามิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ขอให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้คัดค้าน และให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ใหม่แทนผู้คัดค้าน

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านตั้งจำนำมั่นเชื่อเพลิงให้แก่ประชาชนตามคำร้องจริง แต่การกระทำของผู้คัดค้านเป็นการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นด้วยวิธีการใช้จ่ายเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ วรรคสาม มิให้ถือว่าเป็นการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ขอให้ยกคำร้อง

ในวันนัดตรวจพยานหลักฐาน คู่ความทั้งสองฝ่ายแถลงร่วมกันว่า พยานที่จะนำมาสืบ เคยให้การไว้ต่อคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนของผู้ร้อง ตามสำนวนการสืบสวนสอบสวน

/การเลือกตั้ง

- ๓ -

การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ท้ายคำร้อง หากนำมาสืบอีก ก็จะได้ข้อเท็จจริงในทำนองเดียวกัน ขอให้ศาลวินิจฉัยคดีจากสำนวนการสืบสวนสอบสวนดังกล่าว

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ แผนกคดีเลือกตั้งพิเคราะห์คำร้อง คำคัดค้านและคำแถลง ของคู่ความดังกล่าวแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๑ ผู้อำนวยการ การเลือกตั้งประจำเทศบาลตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ได้ประกาศให้มีการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้าในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๑ และในการเลือกตั้งดังกล่าว ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้า หมายเลข ๑ เป็นผู้ได้รับ เลือกตั้ง และเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๑ ผู้ร้องได้ประกาศผลการเลือกตั้งให้ผู้คัดค้าน เป็นนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้าแล้ว โดยก่อนประกาศผลการเลือกตั้งนายสุพจน์ รั้งรองชาตินทร์ ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้า หมายเลข ๒ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านว่า การเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยเมื่อกลางเดือนมกราคม ๒๕๕๑ ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลาหกสิบวันก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง ผู้คัดค้าน ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้าในขณะนั้นได้ส่งจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหลายราย เพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน ผู้ร้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้คัดค้านตามคำร้องคัดค้านดังกล่าว เป็นการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อจูงใจ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน ฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติ

/การเลือกตั้ง

- ๔ -

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้คัดค้านได้รับการเลือกตั้ง มีผลทำให้การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้ามิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เห็นควรเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้คัดค้าน และให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ใหม่แทนผู้คัดค้าน ตามจำนวนการสืบสวนสอบสวนพร้อมคำวินิจฉัยสั่งการของผู้ร้อง ที่ ๒๐๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๑ ท้ายคำร้องคดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ที่ผู้คัดค้านส่งจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ประชาชนตามคำร้องเป็นการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น ด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ วรรคสาม หรือไม่ เห็นว่าแม้เทศบาลตำบลทาสบเส้าจะมีอำนาจตั้งงบประมาณรายจ่ายงบกลางประเภทเงินสำรองจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๑ เพื่อใช้จ่ายในกรณีจำเป็นที่ไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้หรือเพื่อป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากสาธารณภัย เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ก็ตาม แต่การนำเงินงบประมาณดังกล่าวไปใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาของประชาชนต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการที่กำหนดไว้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินของ

/องค์กรปกครอง

- ๕ -

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณ เพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการช่วยเหลือประชาชนไว้ว่า นายกเทศมนตรีต้องจัดทำโครงการบรรจุเข้าแผนพัฒนาของเทศบาล และต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการช่วยเหลือประชาชนตามโครงการดังกล่าว เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณเพื่อช่วยเหลือประชาชน ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓ หมวด ๒ ข้อ ๔, ๕ และหมวด ๓ ข้อ ๖ (๑) ซึ่งในกรณีนี้ไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านได้จัดทำโครงการ หรือแผนงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้งกรณีฉุกเฉินด้วยวิธีการแจกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง แทนการช่วยเหลือด้วยวิธีอื่นไว้ และแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือประชาชนและ เพื่อควบคุมการแจกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ประชาชนตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวแต่อย่างใด อีกทั้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ค่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๕๑.๒/ว ๑๕๖๒๓ เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยหนาวและภัยแล้ง ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ และหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณ เพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓ ก็ไม่ได้กำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้ง โดยให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

/สามารถดำเนินการ

- ๖ -

สามารถดำเนินการแจกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงแก่ประชาชนที่ประสบภัยแล้งเพื่อนำไปใช้ในการ
เติมเครื่องสูบน้ำแทนการช่วยเหลือด้วยวิธีอื่นตามที่กำหนดไว้ได้ นอกจากนี้ในส่วนพยานหลักฐาน
เกี่ยวกับการส่งจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของผู้คัดค้านก็มีข้อพิรุธหลายประการ กล่าวคือ ทางเทศบาล
ตำบลทาสบเส้าเพิ่งได้รับหนังสือขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๓ ตำบลทาสบเส้า
เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๑ และได้รับหนังสือขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ และ
ที่ ๗ ตำบลทาสบเส้า เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๑ แต่นางสาวจุฑารัตน์ ตนชื่อ เจ้าหน้าที่พัสดุ
กลับทำเรื่องเสนอหนังสือดังกล่าวต่อผู้คัดค้าน ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๑ อันเป็นวันเวลา
ก่อนที่ทางเทศบาลตำบลทาสบเส้าจะได้รับหนังสือขอความช่วยเหลือดังกล่าว การขออนุมัติ
และการอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าวก็ดำเนินการก่อนวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑
อันเป็นวันเวลาที่งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้รายงานการออกสำรวจพื้นที่ของราษฎร
ที่ได้รับความเสียหายจากสภาวะภัยแล้งให้ผู้คัดค้านพิจารณา อีกทั้งการส่งจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง
ดังกล่าวมิใช่ส่งจ่ายให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพทำไร่ข้าวโพด หอมแดงและพริกตามที่ผู้คัดค้าน
กล่าวอ้างเท่านั้น แต่ผู้คัดค้านยังได้ส่งจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพอื่นด้วย และส่วนใหญ่
เป็นการส่งจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ประชาชนก่อนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน จะประกาศให้
พื้นที่หมู่ที่ ๖ ที่ ๗ และที่ ๑๓ ตำบลทาสบเส้า เป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติภัยแล้ง ตามประกาศจังหวัดลำพูน
ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จึงไม่น่าเชื่อว่าการแจกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของผู้คัดค้านดังกล่าว
จะเป็นไปโดยสุจริต และเห็นได้ว่าการกระทำของผู้คัดค้านมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจหน้าที่

/แอบแฝงให้

- ๓ -

แอบแฝงให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ด้วยวิธีการใช้จ่ายเงินงบประมาณของเทศบาลตำบลทาสบเส้าโดยมิชอบ เมื่อการสั่งจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวผู้คัดค้านได้กระทำในระหว่างวันที่ ๗ ถึง ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑ ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลาหกสิบวันก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง โดยมีได้ปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนดและไม่ได้เป็นการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไข ปัญหาตามอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยชอบ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ วรรคสาม การกระทำของผู้คัดค้านจึงเป็นการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ ผู้คัดค้าน ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ (๑) อันเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้คัดค้านได้รับเลือกตั้ง มีผลทำให้การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้า มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามคำร้อง

จึงมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้คัดค้านมีกำหนดเวลาหนึ่งปี และให้มีการเลือกตั้ง

นายกเทศมนตรีตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ใหม่แทนผู้คัดค้าน.

นายประพัฒน์ ไททยาภรณ์

นายกীরติ เชียงปวน

นางจุฑามาศ วงศ์ศิระวิลาส

ศิริพร/พิมพ์/ทาน